ADVIESRAPPORTAGE

DAVID’S Boomverzorging en Advies BV

URBAN TREE CARE
HAPPY TREES, HAPPY LIFE

DAVID'S BOOMVERZORGING EN ADVIES

HOOGEPAT 15

5502 HA VELDHOVEN

TEL: 06-44953067

EMAIL: INFO@DAVIDSBOOMVERZORGING.NL

Adviesrapportage Boomveiligheid – Sparrendaalseweg – Gemeente Vught

Opgesteld door: M. Aarts – European Tree Technician adviseur
06-42973644
martijn@davidsboomverzorging.nl

Kwaliteitscontrole: D. Evers – Boomtechnisch adviseur
06-44953067
info@davidsboomverzorging.nl

In opdracht van: Boomrooierij Weitmans
T.A.V. Peter kooijman
Handelsweg 18
5071 NT Udenhout

Datum: 24-8-2026

INHOUD

1 Inleiding 4
1.1 Aanleiding 4
1.2 Probleemstelling 4
1.3 Projectlocatie 4
2. Werkwijze 6
2.1 Gebruikte methodiek 6
2.2 Opname inventarisatiegegevens 6
2.3 Visuele boomcontrole 6
2.3.1 VTA Methode 6
2.3.2 IBA Methode 6
2.3.3 MTA methode 7
2.3.4 Indeling prioriteiten 7
2.3.5 Risicoklassen 7
3. Onderzoeksresultaten 8
3.1 Boomgegevens 8
3.2 Boomveiligheidscontrole 9
3.3 Conditie 9
3.4 Gebreken 9
4. Conclusie 11
5. Advies 12
5.1 Extra maatregelen 12
5.2.1 Wet natuurbescherming 12

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

De bomen op een gedeelte van de Sparrendaalseweg te Vught zijn de afgelopen jaren in hoog tempo achteruitgegaan in conditie. Het betreft hier een zijtak van de Sparrendaalseweg bij huisnummer 6, tot aan de Helvoirtseweg/N65. Aan weerszijden van de weg staat hier een dubbele rij beuken met een leeftijd van honderd tot honderdvijfentwintig jaar. Veel bomen in de rijen zijn hier over de loop der jaren al uitgevallen.

Afbeelding 1: Beuken aan de Sparrendaalseweg in slechte conditie

Brabants Landschap wil de veiligheid in dit gebied op termijn kunnen waarborgen. In dat kader heeft Brabants Landschap Weijtmans Boomrooierij verzocht een rapportage op te stellen over de conditie van deze bomen en het bijbehorende toekomstperspectief. Deze rapportage dient als startpunt en motivatie om een nieuwe route uit te stippelen voor het boombeheer langs dit stuk openbare weg gelegen in de buurt van Landgoed Sparrendaal. David's Boomadvies voert dit uit namens Weijtmans Boomrooierij.

1.2 PROBLEEMSTELLING

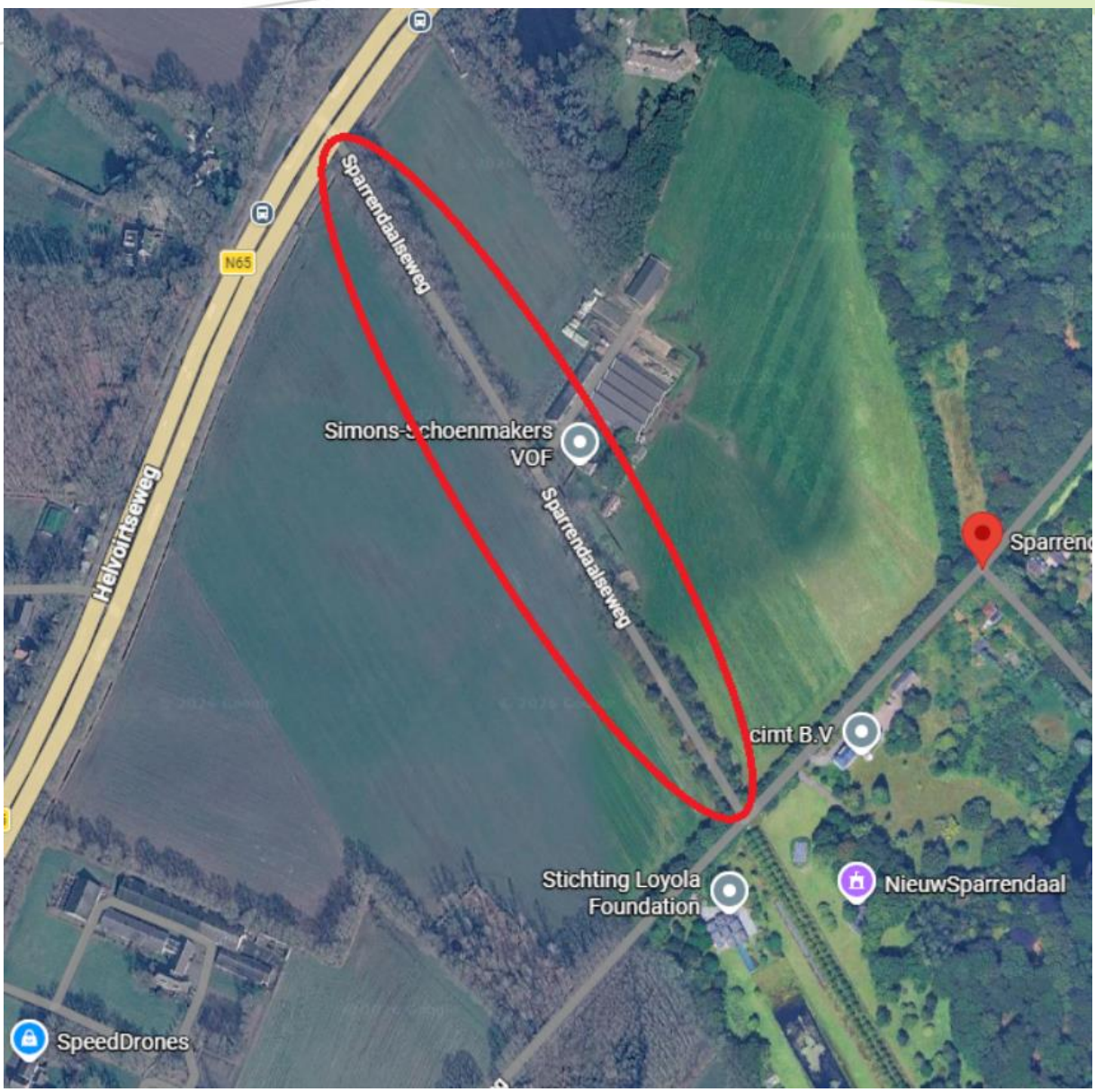
Het betreft een laan met dubbele rij beuken (Fagus sylvatica) op de openbare weg in het buitengebied van gemeente Vught. De bomen hebben geen monumentale status.

De afgelopen jaren is de algehele conditie van de beuken sterk achteruitgegaan, zie afbeelding 1. Dit heeft geleid tot veel afsterving en uitval van bomen. De afgelopen jaren is dit proces nog eens versneld door sterk wisselende weersomstandigheden en droge perioden.

Om het behoud en de veiligheid blijvend te kunnen waarborgen zijn kronen fors ingenomen, getopt en ook een groot aantal bomen gerooid. Brabants Landschap is voornemens om de gehele laan te rooien en te vervangen, zodat de veiligheid op termijn gewaarborgd kan blijven. Deze rapportage dient als motivatie en begeleiding van de omgevingsaanvraag.

1.3 PROJECTLOCATIE

Locatie is het stuk boerenlandweg van de Sparrendaalseweg tot aan Helvoirtseweg/N65, ter hoogte van huisnummer 6 (zie afbeelding 1). Het stuk weg is gelegen tegenover landgoed Sparrendaal. Deze weg is een paar honderd meter lang en wordt aan weerszijden begeleid door een dubbele rij beuken. Een deel van de beuken in de rij aan het begin van de laan is eigendom van Sparrendaalseweg nummer 6. De eigenaar wenst dat deze bomen in de toekomstvisie van deze laan worden meegenomen.

Afbeelding 2: Projectlocatie aan de Sparrendaalseweg

2. Werkwijze

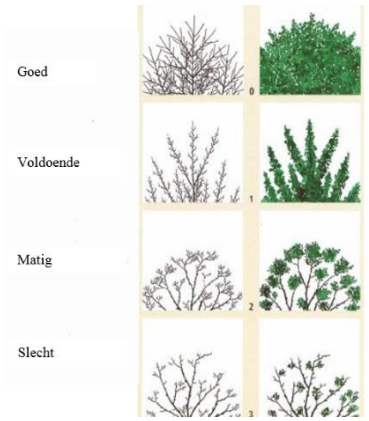
2.1 Gebruikte methodiek

Een beoordeling van de boomveiligheid wordt een boomveiligheidscontrole genoemd. Deze gegevens worden vastgelegd en kunnen als bewijslast dienen voor de wettelijke zorgplicht. De boomveiligheidscontrole wordt per boom volgens een vaste methodiek uitgevoerd. Vaak wordt een combinatie van verschillende methodieken gebruikt om de visuele gebreken om te zetten naar de conclusie of een boom veilig is, ja of nee.

De conditie is een momentopname van de gezondheidstoestand. Ook de conditiebepaling wordt volgens een vaste methodiek gedaan. In de volgende paragrafen een toelichting van de methodiek.

2.2 Opname inventarisatiegegevens

Naast enkele inventarisatiegegevens (boomsoort en hoogteklasse) is de conditie bepaald. De conditie is bepaald aan op basis van scheutlengte, knopzetting en kroonvorming (vertakkingspatroon van Roloff) (zie figuur 1).

Figuur 1: Vertakkingspatroon van Roloff

De conditie geeft informatie over de toekomstverwachting. De toekomstverwachting is een samenhang van de conditie en de groeiplaats factoren onder gelijkblijvende omstandigheden, deze is als volgt verdeelt:

- Goed > 15 jaar
- Redelijk/voldoende 10-15 jaar
- Matig 5-10 jaar
- Slecht < 5 jaar
- Zeer slecht boom is dood

2.3 Visuele boomcontrole

De bomen zijn geïnspecteerd door middel van een combinatie van verschillende controle methodieken. Met deze controle methodieken wordt er op verschillende wijze gezocht naar afwijkingen op of rond de boom. De opgenomen afwijkingen in combinatie met de boomsoort, biologische symptoomherkenning, energiehuishouding en de in het verleden aangebrachte beschadigingen bepalen het uiteindelijke te geven advies.

2.3.1 VTA Methode

VTA staat voor Visual Tree Assessment, oftewel visuele boomcontrole volgens een bepaalde methodiek. Bij deze methode van Prof. Dr. Claus Mattheck wordt er gekeken naar de uitwendige symptomen die aanwijzingen kunnen geven naar inwendige- of mechanische gebreken die een negatieve invloed kunnen hebben op de stabiliteit van de boom.

De bomen worden hierbij op vier onderdelen beoordeeld: de wortelvoet, de stam, de kroon en de takaanhechtingen. Er wordt gezocht naar gebreken in één of meerdere onderdelen van de bomen, zoals (parasitaire) zwammen, scheuren in het hout, holtes, verdikkingen in stam e.d.. Deze methode berust op de theorie dat een boom reageert op verzwakte plekken door de vorming van reactiehout (door de aanmaak van functie weefsel).

2.3.2 IBA Methode

IBA staat voor Integrierte Baumanalyse en is vergelijkbaar met de VTA-methode. Echter een belangrijk onderdeel van de IBA-methode is de kennis van houtrot. Vooral houtrot in de stam hoeft niet zichtbaar tot veranderingen te leiden, maar kan wel gevolgen hebben voor de stabiliteit van de boom.

Het ontstaan van verdikkingen en inzinkingen kan een indicatie zijn van houtrot.

2.3.3 MTA METHODE

De Mycological Tree Assessment is een methode die kijkt naar de relatie van bomen en zwammen. Wanneer een schimmel een aantasting veroorzaakt bij een boom is dat in eerste instantie niet zichtbaar. Naarmate de aantasting vordert ontstaan er afwijkingen aan de schorspatronen, schorskleuren, eventuele plekken en planten in de omgeving. Deze indicatoren kunnen aanwijzingen geven voor de aanwezigheid van zwammen voordat de zwam zelf zich openbaart.

2.3.4 INDELING PRIORITEITEN

- 1: zeer hoge urgentie, uitvoeren maatregel direct
- 2: hoge urgentie, uitvoeren maatregel binnen 3 maanden
- 3: verhoogde urgentie, uitvoeren maatregel binnen 1 jaar

2.3.5 RISICOKLASSEN

- Risicoboom: boom met een zichtbaar gebrek, met direct risico voor de omgeving
- Attentieboom: boom met een zichtbaar gebrek, zonder direct risico voor de omgeving
- Boom zonder gebreken: boom zonder gebrek, dus ook geen risico voor de omgeving

3. ONDERZOEKSRESULTATEN

3.1 BOOMGEGEVENS

Het betreft een laan met dubbele rij beuken aan weerszijden van de weg. Aan het eind van de weg, aan de kant van de N65, staan nog verschillende tientallen bomen met conditie voldoende. Ook staat op bepaalde plaatsen jongere aanplant. Deze worden niet genomen in het gemiddelde. In de tabel hieronder zijn de gemiddelde gegevens weergegeven.

Boomsoort	**Fagus sylvatica**
Diameter stam	50-80 cm
Hoogte	18-24 m
Kroondiameter	10-15 m
Conditie	Matig tot slecht
Leeftijd	+- 125 jaar

Afbeelding 3: Totaalbeeld bomen

3.2 BOOMVEILIGHEIDSCONTROLE

De bomen aan de weg worden jaarlijks geïnspecteerd. De laatste opname van onderhoudswerkzaamheden is onbekend.

3.3 CONDITIE

De algemene conditie van de bomen is slecht. Bijna alle bomen hebben een open kroonstructuur en een slechte bladbezetting. In de toppen is veel afsterving waar te nemen. Ook zijn de kronen van veel bomen sterk ingenomen, of helemaal getopt, door de slechte conditie. Verder is te zien dat veel bomen al gerooid zijn.

3.4 GEBREKEN

Vrijwel alle bomen vertonen tekenen van gebreken. Het gebrek afsterving is hiervan het meest voorkomend en is in meer of mindere mate bij iedere boom waar te nemen. Dit komt neer op volledig afgestorven takken of gesteltakken. Veel bomen zijn in de kroon al deels behandeld door het innemen van de kroon of het toppen van de kroon. Andere bomen zijn verwijderd of op bepaalde hoogte afgezaagd en behouden als eco-boom.

Er zijn verschillende bomen genoteerd met een aantasting van een bepaald soort zwam. De vruchtlichamen van de Harslakzwam zijn op verscheidene bomen waargenomen, net als de vruchtlichamen van de Echte tonderzwam. Deze twee soorten komen over het algemeen regelmatig voor bij beuk maar tonen wel aan dat de conditie van de bomen verzwakt is. Verder zijn vruchtlichamen van de Zadelzwam op een oude stobbe gesignaleerd.

Afbeelding 4: Harslakzwam (links), Echte tonderzwam (rechts), Zadelzwam (inzet)

Verder zijn een groot aantal bomen aangetast door zonnebrand. Beuken zijn hier gevoelig voor omdat deze een dunne bast hebben. Omdat de beuk een typische bosboom wordt de bast vaak beschermd door omringende bomen. In dit geval staan de beuken niet in een bos en zijn dus kwetsbaar voor zonnebrand bij droge zomers. Door het watergebrek kunnen de sapstromen het levende weefsel in de boom niet genoeg afkoelen waardoor scheuren en wonden ontstaan. Hierdoor ontstaat kans op houtrot of andere aantasting van schimmels of ziekten.

Afbeelding 5: Ernstige aantasting door zonnebrand op de zuidwestelijke zijde van de stam

4. Conclusie

De gemiddelde conditie van de bomen in het projectgebied is slecht, zonder duurzaam toekomstperspectief. Vrijwel alle bomen hebben vergevorderde afstervingsverschijnselen, of zijn al sterk ingenomen in de kroon. Ook andere gebreken, zoals zwamaantasting of zonnebrandaantasting, zijn wijdverspreid aanwezig.

Andere bomen zijn volledig afgestorven en worden nu beheerd als eco-boom. Verder zijn op veel plaatsen bomen verwijderd uit de rij. Veel van deze maatregelen zijn de laatste jaren sterk toegenomen door een versnelde verslechtering in conditie van de bomen.

De laatste +- 10 bomen van de laan tot aan de Helvoirtseweg verkeren in een redelijke conditie (afbeelding 8). Dit geldt voor drie van de vier rijen; de buitenste rij aan de noordoostelijke zijde van de weg verkeert in slechte conditie of is al verwijderd. Verder zijn er verschillende bomen met een jongere leeftijd met duurzaam toekomstperspectief. Dit geldt ook voor een drietal jongere bomen schuin tegenover de woning van nummer 6 (afbeelding 7).

Gezien de conditie, omvang, hoogte en aantal van de bomen is het niet veilig om langs de openbare weg te staan. De bomen vormen in de huidige toestand een risico voor de omwonenden, weggebruikers en omgeving.

Afbeelding 6: Drietal jonge bomen tegenover huisnummer 6 met duurzaam toekomstperspectief

Afbeelding 7: De laatste +- 10 bomen aan het eind van de laan aan de kant van Helvoirtseweg met duurzaam toekomstperspectief

5. ADVIES

Het behouden van de bomen in huidige staat is niet mogelijk zonder een gevaar te vormen voor omwonenden, weggebruikers en omgeving. Het advies is daarom om de bomen grotendeels of allemaal te verwijderen. Verderop in dit hoofdstuk worden drie verschillende scenario's voorgesteld.

Vanuit de duurzame beheervisie van de boomeigenaar en de belangrijke groene omgeving zouden de bomen vervangen worden door nieuwe aanplant. Met de juiste groeiplaatsverbetering zou hier Fagus sylvatica teruggezet kunnen worden en in de toekomst floreren. Indien financieel haalbaar kunnen de bomen mogelijk in een groter formaat geplaatst worden om de esthetische en ecologische waarde van de laan sneller te herstellen.

Voor het toekomstbeheer van de laan worden drie verschillende scenario's voorgesteld:

(1) Scenario 1
    (a) Alle bomen verwijderen
    (b) Nieuwe aanplant realiseren
(2) Scenario 2
    (a) Alle bomen verwijderen
    (b) 10% van de stammen behouden als eco-bomen
    (c) Tussen de eco-bomen nieuwe aanplant realiseren
(3) Scenario 3
    (a) De laatste +-10 bomen van de laan tot aan de Helvoirtseweg, met uitzondering van de buitenste noordoostelijke rij, behouden (afbeelding 8)
    (b) Drietal jonge bomen tegenover huisnummer 6 behouden (afbeelding 7)
    (c) Andere jonge aanplant met toekomstperspectief naar keuze behouden
    (d) Alle andere bomen verwijderen
    (e) 10% van de stammen behouden als eco-bomen
    (f) Tussen de eco-bomen nieuwe aanplant realiseren

5.1 EXTRA MAATREGELEN

5.2.1 WET NATUURBESCHERMING

Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden is het wel genoodzaakt om te voldoen aan de Wet natuurbescherming. Dat houdt in dat wanneer er vogels of andere dieren in de boom nestelen deze niet verstoord mogen worden. Daarmee wordt bedoeld dat er dan geen snoei of kap mag plaatsvinden.

Voorafgaand aan de snoei- of kapwerkzaamheden dient er een Flora en Fauna Check gedaan te worden om vast te kunnen stellen of er vogels of andere dieren nestelen.

In het vooronderzoek zijn geen flora en fauna aangetroffen. Maar dat betekent geen vrijwaring voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden dient men ook rekening te houden met de aanwezigheid van flora en fauna.